

Blauwe Reiger maakt golfbeweging met hals

Jan Hulscher

Foto: Willem Hartholt

Op 2 februari 2004 ving een Blauwe Reiger *Ardea cinerea* een kikker in onze vijver. Dit is niets bijzonders, maar de reiger maakte daarbij een golvende beweging met zijn hals die ik nog niet eerder had gezien en die ik ook niet in de literatuur kon vinden.

De tweede-kalenderjaar-vogel stond op de rand van de vijver met de volledig gestrekte hals iets neerwaarts gebogen ten opzichte van de lichaamsas, kop en snavel iets naar beneden ten opzichte van de hals, ongeveer 40 cm boven de vegetatie in het water. In deze houding stond de vogel secondenlang doodstil. Daarbij werd de kop in drie stappen enkele centimeters naar beneden verplaatst waarbij de hals gestrekt bleef (vergelijk een biddende Torenvalk die denkt een prooi gezien te hebben). Bij de twee laatste verplaatsingen, nadat de kop al weer roerloos werd gehouden, maakte het gedeelte van de hals tussen kop en vleugelboeg een paar opvallende golvende bewegingen van achteren naar voren in het verticale vlak, die enkele seconden aanhielden. De beweging leek op die van een touwtje dat aan het ene eind vastzit en aan het andere losse eind op en neer wordt bewogen. Daarop stootte de Reiger vanaf een hoogte van naar schatting 25 cm toe en haalde een middelgrote kikker uit de vegetatie. De kikker spartelde hevig en werd steeds in de snavel verplaatst

en gekneed en daarbij herhaaldelijk even onder water geduwd. Na de achtste keer hielden de pootbewegingen op en was de kikker blijkbaar dood. Na de twaalfde keer werd deze in zijn geheel ingeslikt. Daarna volgde nog eenmaal het snavel-indopen. Ook gevangen muisen en mollen worden onder water geduwd, waarschijnlijk om ze te doden (verdrinken?) en om het inslikken te vergemakkelijken. Op 12 februari werd door dezelfde Reiger opnieuw een kikker gevangen. Het bijzondere hierbij was dat de vogel blijkbaar de aanwezigheid van de kikker in de dichte vegetatie op een afstand van vier meter (later nagemeten) had waargenomen want hij kwam van zijn vaste standplaats over deze afstand gedickeerd in sluipgang aangelopen om in één keer raak te pikken. Ook deze kikker werd stevig bij kop en lijf in de snavel gekneed en zeventien maal onder water geduwd alvorens de spartelbewegingen ophielden.

De functie van de golfbeweging van de hals begrijp ik niet. Even dacht ik dat het een soort voorbereiding was om toe te stoten, zoals je wel de staart van een kat ziet bewegen als hij op een muis loert. Nu hebben reigers wel een mechanisme waarbij ze de voorste helft van hun hals snel naar voren kunnen stoten maar daarvoor lijkt me een voorafgaande golfbeweging niet noodzakelijk. Bovendien, elke beweging kan de aandacht van de prooi trekken. Kop en hals worden niet voor niets vlak voor het toestoten roerloos gehouden. Mijn vraag is dus: wie heeft dit vaker gezien of wie weet waar het in de literatuur is beschreven?

Jan B. Hulscher

Rijksstraatweg 305, 9752 CE Haren
tel. 050-53 46 826, j.hulscher@tiscali.nl

